Відсканована для Hurtom.com в 17.09.2011

Ми любимо і читати

Барвінок

Журнал школярів України

1
січень
2005

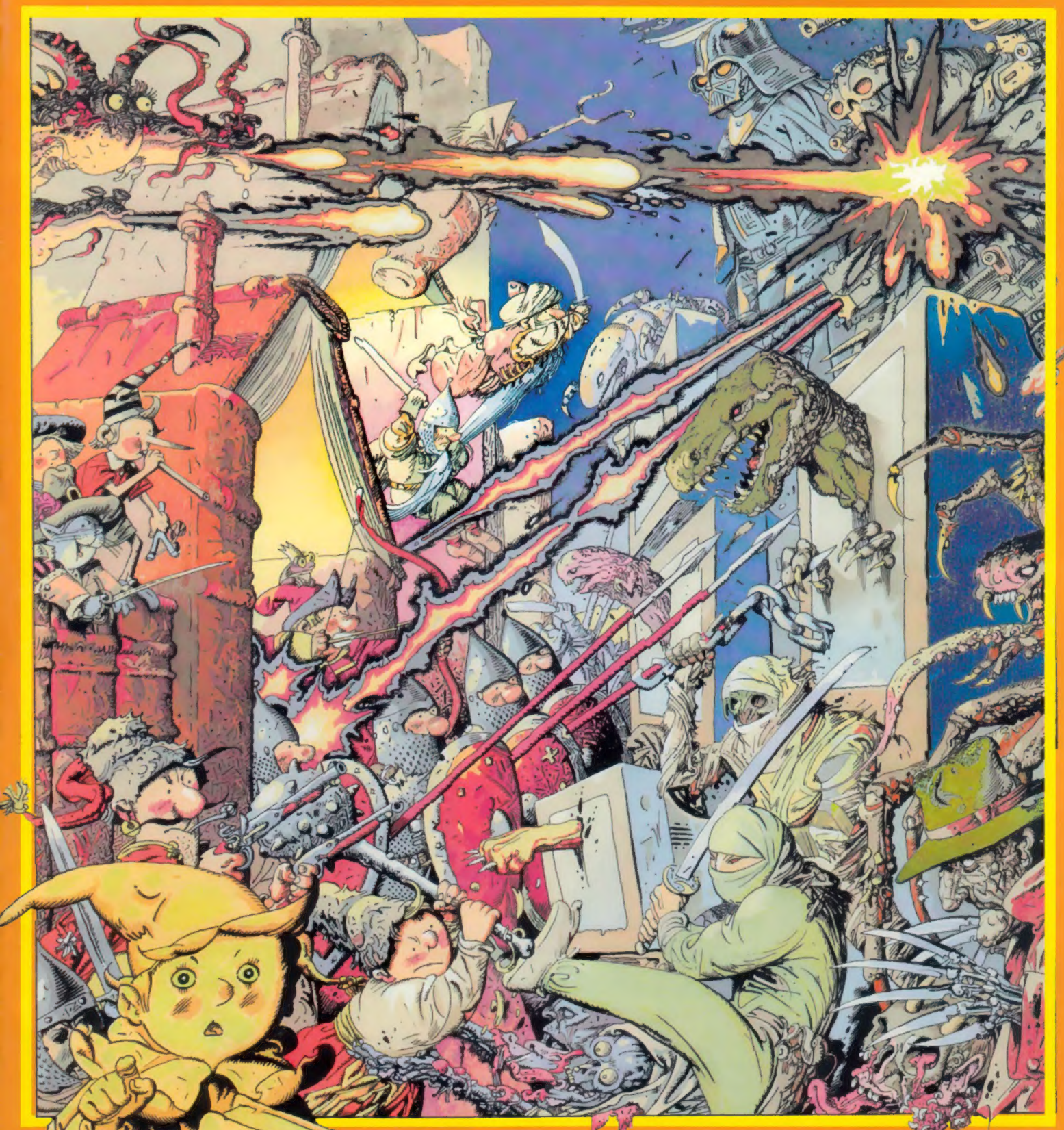

Ти за кого?

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, БАРВІНЧАТА!

Івана ЗАЙЦЯ | Дарину КАРПЕНКО | Валентину КАФТАНАТІЙ | Артема КАФТАНАТІЯ | Мерико КВАШИЛАВУ | Олександру КОЖУШКО | Оксану КОСТАШ

Катерину КРАВЧЕНКО | Івана КРИВОХИЖУ | Михаила ЛАНОВОГО | Павла ЛИСЕНКА | Олега ЛИТВИНЕНКА | Валерія ЛОГВИНЕНКА | Владислава МАЗУРА

Олену МАСЛІЙ | Ярослава МАСЛІЯ | Іванну МАТІЙЧУК | Ольгу | Ірину МАЦІЙЧУК | Олесю МЕДЕХУ | Марію МЕЛЬНИК

Богдана МИТКАЛИКА | Євгена МІЗІНА | Юлію МОФУ | Вікторію МУЖИЛКО | Мар'яну ОВЕРЧУК | Вікторію ОВЧАР | Артема ОПАНАСЕНКА

Софію ПІВНИЦЬКУ | Світлану ПЛАКСУ | Тетяну ПОЛУБКО | Дмитра ПРИЗЕНКА | Валерію ПРИХОДЬКО | Тараса ПРОНЮКА | Василя ПРУНИЦЮ

Катерину САВІНУ | Станіслава САВЧУКА | Богдану САЛДАЧ | Тетяну САМБОРКО | Анастасію СВІНАРЬОВУ | Катерину СЕЛІВЕРСТОВУ | Анастасію СНІСАР

Марію СОГОР | Христину СУДАК | Микиту ФУРМАНОВА | Вадима ХАЛЯВУ | Андрія ЧЕРНЯКА | Оксану ШКАРУПУ | Юлію ШОЛОХ

Аліну ШПІРУ

Разом із "Барвінком" вас вітає вся Україна!

БЮРО ІМЕНИННИКІВ НАГАДУЄ

Березневі іменинники мають надіслати фото (з виразним зображенням обличчя, чітко написаними прізвищем, ім'ям та датою народження) разом із передплатною квитанцією на 12 або 11 місяців на 2005 рік (піврічні квитанції такого права не матимуть) до 10 лютого, квітневі — до 10 березня. Якщо квитанція в редакції, вкажіть, на який конкурс її надіслано.

ISSN 0132-5930

"Барвінок" № 1 (881) 2005 р. — всеукраїнський журнал для дітей молодшого і середнього шкільного віку. Заснований у 1928 році

Для тих, хто хоче знати і вміти більше, бути винахідливим, стати лідером пропонує:

- лісову школу ..... стор. 6—8;
- таємну лабораторію ..... стор. 10—11;
- політ м'ячольота ..... стор. 12;
- круглі будинки ..... стор. 14;
- Роботоленд ..... стор. 15;
- витівку брауні ..... стор. 16—17;
- гороскоп від півника ..... стор. 20—21;
- мандрівки в минуле ..... стор. 22—25;
- мудрагельську толоку ..... стор. 26—27;
- карликові скарби ..... стор. 29;
- чоловічі гроші ..... стор. 30

і багато, багато іншого для розумних, мрійливих, допитливих і кмітливих.

Для "Барвінку" і для тебе придумували, мудрували, писали:

Український народ та інші народи.
Стародавні мудреці, вчені, князь Аскольд, князь Олег.
Винахідники, письменники, журналісти, художники, Інтернет, "Укрпошта", Федерація футболу України, Андрій Шевченко.
Уряд Барвінкової республіки, Міністерство охорони загадок, Мудрило Перший і Останній.

Ти — з помаран

Поглянь на фото унизу. В листопаді-грудні головні світові новини щодня починалися з таких картинок на телеекрані. Мільйони людей на всіх континентах стежили за подіями в Україні, дивуючись, захоплюючись гордістю, волелюбністю і мудрістю нашого народу.

У твоїх майбутніх підручниках історії ці події називатимуть "Помаранчевою революцією 2004 року", під час якої в Україні перемогла демократія. Без насильства, зброї, а з гаслами, піснями, любов'ю до України. Колись ти скажеш: "Я — її свідок, учасник, я належу до помаранчевого покоління".

Пригадай, як у ті тижні було незвично, як довкола все вирувало. Дорослі поспішали на мітинги, сперечалися, тривожились і раділи, переказуючи найсвіжіші новини з київського Майдану Незалежності. В школах навіть найменші збуджено гасали, скандуючи: "Разом нас багато, нас не подолати!". Тоді всі збилися з ніг у пошуках чогось помаранчевого.

Дівчинка на фото — барвінчатко з Майдану Незалежності. Ми там були всі 17 днів. А коли в наметовому містечку разом

...невого покоління

з теплими речами, їжею передавали ще й журнали, то мітингуючі з особливим захопленням розглядали обкладинки 10 і 11 номерів (пригадай, що на них), і на Хрещатику лунало: "Слава "Барвінку"!"

На Майдані ми прагнули захистити право вільного вибору кожної людини, незалежно від того, який колір стрічок, прапорів їй більше подобається — помаранчевий, синьо-білий чи інший. А отже, і твоє майбутнє, в якому ніхто не посмів би відібрати у тебе свободу.

Ти вже знаєш, що права слід уміти боронити. Цього вчитимешся у своїй Барвінковій республіці — як громадянин, волю якого тут поважають. Коли погортаєш сторінки цього номера, отримаєш наступні номери, то помітиш, що журнал змінився. Чому? Бо цього захотіла більшість барвінчат. Серед їхніх листів є, напевно, і твій.

2005 рік починаємо незвичною обкладинкою. Що хотіли сказати нею художник, редакція? Чи не зазіхає на ній хтось на твої права? І на які саме? Поміркуй і напиши нам. Учімося захищати права кожного.

Редакція

Фото В. ОРЛОВА

Барвінковий привіт тобі, читачу!

Я радий, що 2005 рік ми зустріли разом. Січень-сніговій подарував нам свята: 1 — Новий рік; 6 — свят-вечір; 7 — Різдво Христове; 13 — щедрий вечір, Меланки; 14 — Новий старий рік, Василя; 18 — голодна кутя; 19 — Водохреща, Йордан. Вже й останній місяць зими — бокогрій квапиться до нас у гості з хурделицями-метелицями. Та недовго лишилося зимі панувати: 15 лютого — Стрітення, Громниці, Зимобор. Якщо цього дня потепліє, то літо перемогло зиму: "Зима йде туди, де було літо, а літо йде туди, де була зима".

21 лютого — Міжнародний день рідної мови.

Читай у наступному номері про переможців конкурсу "Буквиця моя".

КАЛЕНДАРИК НАГАДАЙЛИК

БАРВІНОК — ПРЕЗИДЕНТ!

Лічильна комісія визнала дійсними 18 205 бюлетенів на виборах президента Барвінкової республіки.

Президентом Барвінкової республіки обрано Барвінка.

За нього віддали голоси 16 503 виборці-барвінчата, за Гаррі Поттера — 1000, Карлсона — 500, барона Мюнхаузена — 150, Лєрку Севрючку — 50, Бабу Ягу — 2 виборці.

Серед учасників виборів розіграно велосипед. На ньому кататиметься і всім розповідатиме про Барвінкову республіку

Валерій ЛІЩЕНКО
з м. Білгорода-Дністровського Одеської області.

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА БАРВІНКОВОЇ РЕСПУБЛІКИ
№ 1

Утворити уряд Барвінкової республіки. До його складу включити:

Міністерство знань
Міністерство мандрівок
Міністерство української мови
Міністерство читання
Міністерство фантазії
Міністерство запитань
Міністерство розваг і солодощів
Міністерство моди
Міністерство ромашок і кузьок
Міністерство чемпіонів.

Міністерства мають забезпечити кожному громадянину Барвінкової республіки право на найцікавіше читання і захоплюючі пригоди, право своїми знаннями заробити стипендію чи приз, право знати і вміти більше.

Президент БАРВІНОК

Тамара КОЛОМІЄЦЬ

СІЧЕНЬ-ТКАЧ

Січень-ткач полотна білі
Тче, щоб землю одягти.
Стелить з пуху заметілі,
Щоб посіви зберегти.
Одягає шати срібні
Кожній липі і дубку,
Пританцьовуючи дрібно
Від морозу на льодку.

Найкращими знавцями казок і творів зарубіжних письменників визнано: Тетяну ГЛУШАК, Оксану СТУДЕНТ із Вінницької, Юлію ГОЛУБОВУ з Волинської, Юлію СТЕЦЕНКО, Катерину БЄЛІК із Дніпропетровської, Катерину і Маргариту СІЧКАРЧУК, Віталія ЧАЙКОВСЬКОГО з Житомирської, Анастасію ВОЛХОНСЬКУ з Кіровоградської, Лілію СМАРОВОЗ із Миколаївської, Олену СЕМИБАЛАМУТ, Юлію МОЙСЕЄНКО, Єлизавету МАКОГОН із Полтавської, Іванну КУШНІР із Хмельницької, Єлизавету ІВАНОВУ, Марину КОСТЮК із Черкаської, Марію КОЗУБ із Чернівецької, Костянтина ПОПОВА, Олену ГАНЖУ з Чернігівської областей, Михайла КЛАДОВА з Луганська, Романа ЖИГАЙЛА з Луцька.

Вони отримали казкові книжки.

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

"Коли люди почали пити молоко?
Катерина КУЗІНА, Черкаська обл."

З ТОРБИНКИ ТЯГНУТЬ, А З ЧАШЕЧКИ П'ЮТЬ

Що з торбинки тягнуть, а з чашечки п'ють? Авжеж, молоко. Коли людина вперше здогадалася подоїти корову, козу, буйвола, оленя — не знає ніхто. Однак можна сміливо стверджувати, що сталося це не одну тисячу років тому. Най-

ранішу згадку про молоко — приблизно 1700 року до нашої ери — містить Біблія.

Молоко буйвола п'ють в Індії, північного оленя — народи Півночі, козячим ласують у середземноморських країнах. А діти в усьому світі люблять згущене. Уперше його було виготовлено в 1856 році.

"Скільки приток у Дніпра?" Олена ЗАГОРОДНЯ, Харківська обл."

У СИНА СЛАВИ ЇХ 32 ТИСЯЧІ!

Ми знаємо лише найбільші притоки Дніпра: Прип'ять, Десну, Тетерів, Трубіж, Рось, Супій, Сулу, Тясмин, Псьол, Ворсклу, Орель, Самару, Кінську, Базавлук, Інгулець... Усіх не перелічити — адже їх у Славутича приблизно 32 тисячі! Вони допомагають Борисфену збирати воду й бути однією з найбільших річок світу. До речі, Славутич означає "син слави", а Борисфен — "той, що тече з півночі". А яка притока у твоєму краї живить Дніпро?

"Де можна побачити динозаврів?" Оля КАЧУР, Полтавська обл."

СТРАХІТЛИВІ ЯЩЕРИ

Живих — ніде. Адже всім відомо, що динозаврів на нашій планеті не залишилося. Проте в музеях і кіно можна побачити і диплодока, і тиранозавра, і стегозавра, і навіть пернатого динозавра (птеродактиля). Їх моделі вчені створили, ретельно вивчивши викопні рештки. А ось скам'янілі сліди динозаврів, причому тисячі, можна побачити на заході Австралії. Ця "колекція" — найбільша в світі, і їй приблизно 115—120 мільйонів років. Та поки що вчені нікому не розповідають, де саме вона знаходиться. Бо остерігаються цікавих туристів — щоб вони не знищили її, беручи собі на пам'ять по слідочку.

"Скільки років шашкам?" Сергій КРИКУН, Миколаївська обл."

ГРАЙ У ШАШКИ — СТАНЕШ ВІДМІННИКОМ!

Якщо грати в шахи вміють не всі, то того, хто не вміє грати в шашки, треба пошукати. Авжеж, ця гра простіша від гри у шахи. Тож і вважається, що вона виникла раніше. У Давньому Єгипті в шашки грали ще 5000 років тому. Стрибають шашки по клітинках, змушують гравців міркувати — і розвивається у них логічне мислення. Воно ой як потрібне на уроках! А лікарі вважають, що ця гра допомагає людям одужати після тривалих хвороб.

Всеволод НЕСТАЙКО

Нові незвичайні пригоди у лісовій школі*

Казка

У лісовій школі було багато хороших учителів: математики — Пантера Ягуарівна, лісової історії — Мамонт Африканович, співів — Бегемот Гіпопотамович, фізкультури — Макак Макакович. Та коли з'явилась нова вчителька Бабанія Борисівна, найцікавішими стали її уроки відьмознавства. Навіть постійні порушники дисципліни вовченя Вовчик Вовченко та лисеня Рудик Лисовенко сиділи на них тихенько, як мишки, і слухали з розкритими ротами. Бабанія Борисівна так захоплююче, так весело розповідала про різні пригоди злих сил і такі ті злі сили були кумедні, що лісові малята привчалися зовсім їх не боятися.

Слон Мамонт Африканович переніс хатинку на курячих ніжках, що стала звичайною (без ніжок) хатинкою, поблизу будиночків Косі Вуханя і Колька Колючки. І Бабанія Борисівна стала їхньою сусідкою.

Невдовзі Кося і Колько помітили: щодня після уроків Бабанія Борисівна, нашвидку поївши пшоняної каші з молоком (вона її дуже любила), кудись поспішає. Повертається аж увечері — втомлена, сумна. Одного дня вони почули, як вона тяжко зітхала: "Ну де ти, де ховаєшся? Чого тікаєш від мене?"

— Слухай, — сказав Кося Колькові, — а давай простежимо, куди це Бабанія Борисівна ходить. Може, їй допомога потрібна?

— Давай! — погодився Колько.

Наступного дня після уроків, пообідавши і дочекавшись, коли Бабанія Борисівна вирушить у свої мандри, Кося і Колько назирці подалися за нею. Вона прямувала до Лихого Урочища. Туди не лише дітлашня, а й дорослі ніколи не заходили, бо всі знали, що там оселилися злі сили...

Бабанія Борисівна йшла і благально промовляла: "Ну де ти? Озвись, відгукнися, братику! Не ховайся!"

Кося Вухань ненароком наступив на суху гілку, і вона лунко тріснула. Бабанія Борисівна кинулася до куща, за яким причаїлися Кося і Колько.

— Це ти, братику?! — з надією вигукнула вона, розсуваючи гілки.

— Це ми-и... — розгублено промимрив Кося. — А кого ви шукаєте? Може, ми зможемо вам чимось допомогти?

— А що? Може, й так... Я шукаю свого брата Бабая.

Кося і Колько перезирнулися.

— Того, яким дітей неслухняних лякають? — спитав Колько.

— От-от! Шукаю, щоб сказати, що він, як і всі зачакловані мною, уже розчаклований.

— А хіба це ви зачаклували брата? — здивувався Кося.

— Та я ж! — зітхнула Бабанія Борисівна. — Злий чаклун Морок спершу зачаклував мене, а я, ставши Бабою Ягою, — брата, щоб від мене не відрізнявся. Відтоді Бабай мене не любить, не хоче зі мною спілкуватися. Ховається по темних закутках, а ночує в Лихому Урочищі, куди я вночі зайти боюся, бо то ж володіння Морока, і він може знову обернути мене на Бабу Ягу. А я не хочу. От якби ви пішли туди і сказали Бабаю, що він уже розчакловани, велику б послугу мені зробили.

Кося і Колько затрусилися з переляку.

— А-а-а... як нас Морок зачаклує, що тоді? — зробив рота бубликом Кося.

— Не бійтеся, не зачаклує! Дітей він зачаклувати не може, тільки дорослих.

— А-а-а... як же наші батьки? Хвилюватимуться ж! — зробив ще один крок до відступу Колько Колючка.

* Продовження. Початок у № 12, 2004 р.

— Не хвилюватимуться — я їх заспокою. Як тільки смеркне, можете йти. Брат і в дитинстві рано спати вкладався.

Хоч і тремтіли Кося й Колько від страху, відмовити Бабанії Борисівні не змогли — старенька ж...

Дочекавшись смерку, вона попрямувала додому, а Кося й Колько — до Лихого Урочища.

Невеселе то було місце. На болоті жаби кумкали якось особливо тривожно. Щось тріщало, свистіло, ухкало... Зачаїлися

Кося і Колько за кущем, зубами цокотять, чекають Бабая...

Аж тут з-під землі виринула велика чорна постать і мовила страшним глухим голосом:

— Морок я, і як захочу —
Будь-кого я зачаклую, заморочу!
Зачаклую, зачаклую, заморочу!

Морок завмер на хвильку, прислухався, а тоді зловтішно зареготав:

— Здається, хтось за кущем ховається. Так і є! Їжачок-малючок і маленький зайчик — ха-ха! Чого це ви сюди забрели? Подратувати мене вирішили?

— Мовчи! Не кажи нічого! — шепнув Кося Колькові.

— Про що ви там шепочете?! — гримнув Морок. — Ось я вам...

— Та нічого ви нам не зробите! — вигукнув Колько.

— Бо ми діти! — додав Кося. — І хоч ви дітей не любите, зачаклувати їх не можете!

— Хто вам це сказав?! — грізно й водночас розгублено запитав Морок. — От затягну вас зараз під землю, то знатимете...

Завмерли Кося і Колько — невже він і справді це зробить?!

Раптом Морок заметушився, закрутився, примовляючи:

— Місяць з-за хмар визирає! Зникаю! Зникаю! Зникаю!

Повний місяць освітив Лихе Урочище, і Морок провалився крізь землю. Та не встигли Кося і Колько словом перемовитися, як з'явився Бабай. Він тяжко зітхав, роззирався довкола, а потім сів на пеньок і тихенько проказав:

— Я хоч і поганий,
Хоч і некрасивий,
Та в душі я добрий,
Ніжний і мрійливий...

Він хвильку помовчав, а тоді додав:

— Але через сестричку свою, хай їй грець, мушу дітей лякати, ховатись у Лихому Урочищі, як злодій... Тьху!

— Та не лайте ви сестру! — подали голос Кося і Колько. — Вона ж вас розчаклувала, бо сама вже не Баба Яга, а звичайна бабуся, вчителька наша. Просила нас сказати вам про це.

— Ой! — підскочив Бабай. — Хто це говорить?!

— Кося Вухань і Колько Колючка, учні лісової школи.

— Невже це правда?! — зрадів Бабай. — Це ж чудово!

— Ходімо швидше з нами, самі переконаєтесь.

...Бабанія Борисівна чекала їх на ґанку. Побачивши брата, кинулась обіймати його.

— Нарешті! Спасибі вам, хлопчики! — подякувала вона Косі й Колькові.

— Невже я вільний від лякання?! — схлипував Бабай.

— Вільний! Вільний! — втішала його Бабанія Борисівна. — Я вже й роботу для тебе придумала. Ми тут влаштуємо пасіку, будеш бджолярем, пасічником.

Так у лісовій школі з'явилася пасіка. Найбільше радів цьому Бурмило Михайлович — відомо ж бо, як ведмеді мед люблять...

(Далі буде)

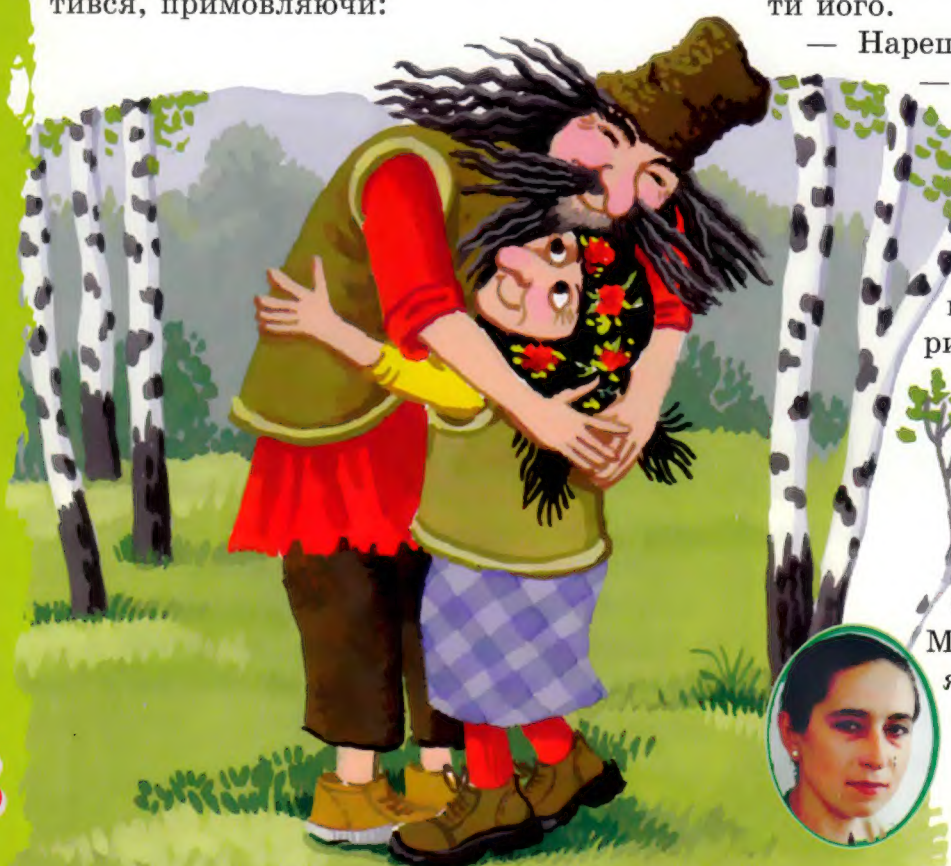

Художник Н. КОХАЛЬ

Про козацьку чайку і португальську капусту

Минулого року подружка Барвінка Поштарочка розповіла багато цікавого про роботу української пошти та пошт інших країн. А нині вона разом із Барвінком відкриває на сторінках журналу клуб філателістів. Адже з марками можна подорожувати не лише заморськими країнами, а й у часі.

Беремо марку в руки — і ось ми вже у 907 році, на одному з 50 суден військового флоту князя Олега. Пливемо до столиці Візантії — Константинополя. Ось і берег. Та раптом з'являються ворожі кораблі. Князь наказує поставити човни на колеса, підняти вітрила і ... потужний вітер жене їх під стіни міста — перемога забезпечена.

Наступна марка переносить нас на Запорозьку Січ, де ми разом зі славними запорожцями будуватимемо козацьку чайку. Її основа видовбана з вербового чи липового стовбура, а до неї з обох боків набито дубові дошки. Залишилося обробити човен смолою, встановити кермо, весла — і можна вирушати в похід.

Упродовж восьми років видавництво "Марка України" випускало серію марок "Суднобудування в Україні".

А тепер термінове повідомлення від Поштарочки з Португалії. Відтепер можна пересилати грошові перекази в цю країну і з неї — в Україну. Таку послугу запровадила "Укрпошта". В одному з португальських сіл Поштарочка побачила дивовижу: п'ятиметрову (заввишки) капустину. Тамтешній дідусь посадив її чотири роки тому, і капустина увесь час продовжує рости.

Поштарочка також побувала в школі і познайомилася з малими українцями, батьки яких нині працюють у Португалії. Їй було приємно почути від учителів, що вчаться вони краще, ніж їх португальські ровесники.

Як і минулого року, Поштарочка приготувала чимало цікавих призів для своїх друзів. Щоб отримати подарунок, виконайте завдання:

1. Напишіть, що таке філателія.

2. Придумайте назву клубу філателістів у "Барвінку".

За активну допомогу Поштарочці призи від "Укрпошти" отримали Богдан МАКСИМЕНЮК із Вінницької, Ірина ТОКАРЧУК із Волинської, Владислав ФЕДЬКО з Дніпропетровської, Ігор ТУРБІЦЬКИЙ із Житомирської, Анастасія ВОЛХОНСЬКА з Кіровоградської, Тарас МЕЛЬНИК із Львівської, Віталій КЛОКОВ із Луганської, Ольга ВОЛОТКЕВИЧ із Миколаївської, Дмитро ДОГАР з Одеської, Роман НЕНЯ, Олександр ДЕРКАЧ із Полтавської, Микола ТИМОЩУК із Хмельницької, Тетяна ПАДАЛКА з Чернігівської областей, Марина ПІДДУБЕЦЬКА з Вінниці, Карина СЄЧІНА із Запоріжжя, Марія ПІСКУН, Ксенія БЄЛУН із Києва, Софія ФЕДЧУН із Сум, Дарина МУЛЬГІНА з Хмельницького, Тетяна ПОЛУБКО з Чернівців.

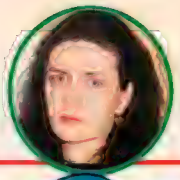

Леся МОВЧУН

Лабораторія Макара Макарончика

З АВТОБІОГРАФІЇ

Я, Макар Макарович Макарончик, народився, написав дисертацію і вийшов на пенсію. Запрошений невідомими особами в таємну лабораторію для проведення секретних експериментів зі словами.

З ДОСЬЄ

Макар Макарончик — доктор макаронічних наук. Відданий справі. Сміливий експериментатор. Очі блискучі, розумні. Волосся колись руде, тепер сиве. Любить сметану, успішно використовує її вже тридцять років для виведення веснянок зі свого обличчя.

З РОЗПИСКИ

Я, пацюк Порфирій, лаборант таємної лабораторії, одержав 20 кг словників для проведення секретних експериментів.

З ЖУРНАЛУ СПОСТЕРЕЖЕНЬ ПАЦЮКА ПОРФИРІЯ

Слова пишуться за допомогою букв, а читаються чомусь у вигляді звуків. Причому і те, й те неїстівне. Робити помилки у словах можна, але не треба. Це заважає якісному спілкуванню між людськими особинами.

ЗВІТ МАКАРА МАКАРОНЧИКА

Шановні невідомі керівники нашого проекту! Перший день роботи був дуже плідним. Уранці ми з Порфирієм робили зарядку, потім їли, відпочивали. На обід нам приготували бутерброди (або їх ще називають канапками чи тартинками, про що ми довідалися з першого кілограма, тобто тому, ваших словників). Увечері ми довго ділилися враженнями про цей важкий робочий день. Уночі ми теж не стуляли очей. По телевізору показували цікавий фільм для дорослих — зі стріляниною і кровожерливими вампірами. І лише під ранок ми закінчили нашу роботу, пройшовшись по місцевих горах (дивись опис експерименту).

ОПИС ЕКСПЕРИМЕНТУ

Під покровом ночі Макар Макарончик з лаборантом Порфирієм установили дороговкази. Мета: перевірити місцеве населення на кмітливість. Очікуваний результат: листи від барвінчат. Нагорода: книга за найкращу відповідь.

Художник Т. КОСТЕЦЬКА

1. Вибрати ту дорогу, де обидва слова в парі є спорідненими:

ГОРА — ГОРІТИ
ГІРНИЦЬКИЙ — УЗГІР'Я
ГІРСЬКИЙ — ГІРКИЙ

2. Вписати у клітинки потрібні слова, скориставшись підказками:

ГІРНИЧИЙ, ГОРИСТИЙ, ГІРСЬКИЙ, ГОРІШНІЙ, ГОРЯНСЬКИЙ

КРАЙ

Підказка: покрита горами місцевість.

ПОТІК

Підказка: потік, який тече в горах.

ІНСТИТУТ

Підказка: інститут, де навчаються майбутні працівники гірничої промисловості.

ЗВИЧАЙ

Підказка: властивий горянам звичай.

ПОВЕРХ

Підказка: верхній поверх.

За допомогу Лерці в Антисвіті книгами нагороджуються Андрій БАКАЛ із Київської області та Ольга ЖАГАЛЯК із Львова.

Міністерство охорони загадок продовжує створювати абетку українських народних загадок. А початок її шукай на сторінках "Барвінку" 2004 року — візьми журнали у друзів чи в бібліотеці. Сьогодні маєш, читачику, загадки, відгадки на які починаються літерою Р. Біля відгадок, розміщених унизу, запиши відповідні номери. Потім відповіді з указаними номерами загадок перепиши на окремий аркуш паперу (не псуй журнал — матимеш власну абетку загадок) і надішли до редакції. Найактивніші відгадки отримають нагороди від Міністерства охорони загадок.

Абетка
УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ЗАГАДОК

1 Блищить, біжить, гадючиться
і все по низині крутиться.

2 Сидить під плотом, накрите
болотом і кричить: "Солі!"

3 Зоря-зірниця, красна дівиця,
по небу гуляла, плакала-ридала,
місяць бачив — не підняв,
сонце встало і забрало.

4 Не стукне, не грюкне, а в вікно ввійде.

5 Голова є,
а шиї нема;
очі є,
а брів нема;
рот є,
а не говорить;
без ніг,
а далеко ходить.

6 Не коваль,
а з кліщами.

7 П'ять комірок,
одні двері.

8 Діряве небо
все поле вкрило.

Рак	Риба
Ранок	Річка
Редька	Роса
Решето	Рукавиця

ГАЙДА З НАМИ ЗА ПРИЗАМИ!

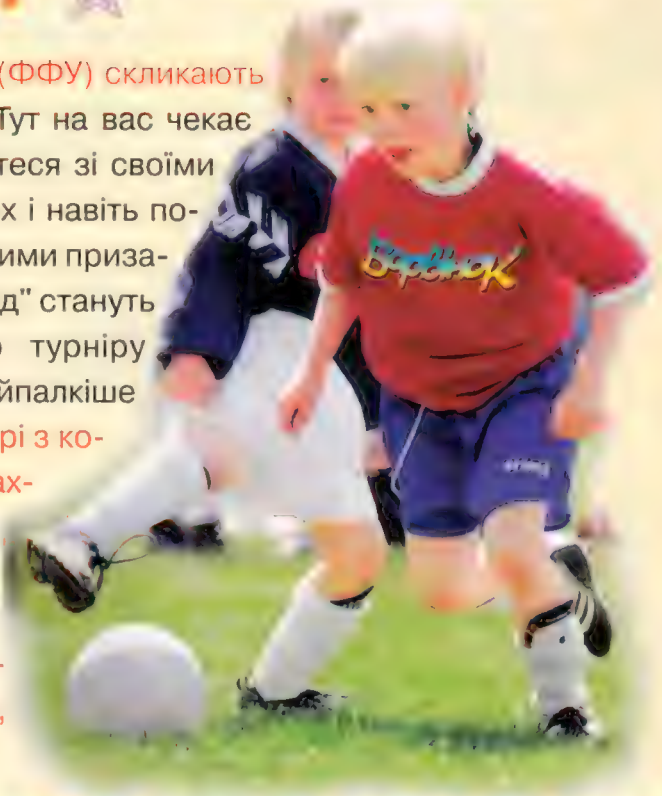

"Барвінок" і Федерація футболу України (ФФУ) скликають юних уболівальників до клубу "Форвард". Тут на вас чекає багато сюрпризів і несподіванок. Зустрінетеся зі своїми улюбленцями, дізнаєтеся цікавинки про них і навіть побуваєте на матчах за їх участю. Адже головними призами для найактивніших членів клубу "Форвард" стануть поїздки до Києва на матчі відбірного турніру чемпіонату світу (за рахунок ФФУ). Хто найпалкіше вболіватиме за нашу збірну 30 березня на грі з командою Данії, 4 червня — зі збірною Казахстану, 7 вересня — Туреччини, 8 жовтня — Албанії? Ви, барвінчата! Хтось із вас побуває і на фінальному матчі Кубка України наприкінці травня. А ще на переможців конкурсів чекає феєрверк подарунків — м'ячів, футбольних сувенірів.

"СТАДІО", ДЕ ГРАЄ ШЕВЧЕНКО

А тепер часу не гаймо — на нас чекає м'ячоліт. Сконструйований на замовлення "Барвінку" літальний апарат, який доправлятиме нас у всі куточки світу. Ми побуваємо на найкращих стадіонах. Перший політ — до Італії, на "Стадіо Джузеппе Меацци". Що, ви вже когось упізнали на полі? Так, це наш уславлений Андрій Шевченко прориває до воріт — ще один фінт, удар, гол!

Міланський стадіон — домашня арена двох італійських клубів: "Мілана" та "Інтера". Названий він на честь форварда Меацци, який двічі ставав чемпіоном світу — у 1934 і 1938 роках. А спостерігати тут за грою своєї команди можуть відразу 85 700 уболівальників.

ФАН-КЛУБ

"Барвінок" і Федерація футболу України вирішили створити фан-клуб уболівальників українського футболу. Кожен, хто хоче стати його членом, має надіслати до редакції листа про те, як назвати фан-клуб. Автори найцікавіших пропозицій отримають призи — м'ячі. Найактивніші фани будуть запрошені на один із матчів нашої збірної, де вони зможуть поспілкуватися з улюбленими футболістами.

ТОРСИДИ ЛЮБЛЯТЬ ШАРАНГУ

І хто це вигадав на матчах дудіти в труби і бити в барабани? Торсиди. Так у Бразилії називають уболівальників. Ще у 1942 році один із фанів клубу "Фламенго" вийшов на поле з яскравим плакатом, щоб підтримати свою команду на полі суперника. Трибуни зустріли його свистом. Та в цей час голосно заграла шаранга — оркестр з барабанами і трубами — і заглушила свист. Відтоді ця футбольна мода поширилась і на інші стадіони.

Торсиди — дуже організовані вболівальники. Вони створили відділи, які відповідають за плакати, продаж футболок і значків, а ще обирають собі президентів і директорів.

РЕПОРТАЖ ВЕДЕ...

Привіт, барвінчата! Будьмо знайомі — я горобчик Гол, живу в гнізді над коментаторською кабіною на стадіоні "Олімпійський". Мені тут зверху багато чого видно і чути. Авжеж, і в коментаторську кабіну частенько зазираю. Та, зізнаюся, не полюбляють мене коментатори. Бо понад усе я люблю з їхніх репортажів виловлювати до свого записничка смішні вирази. Тепер і ви, мої друзі, зможете почути, тобто прочитати, їх:

"Форвард не забиває. Переглядаємо повтор. Ну хоча б на повторі забий! І на повторі не забиває..."

"З усіх невідомих бразильських футболістів він найневідоміший".

"Наша команда порадувала сьогодні вболівальників. Уболівальників суперника".

"Сьогодні захист грає краще, ніж оборона".

САМ СОБІ ТРЕНЕР

ІГРИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ТЕХНІКИ ГРИ У ФУТБОЛ

ГРА З М'ЯЧЕМ ОБ СТІНКУ

Мета цієї гри — вироблення навичок виконання ударів по м'ячу. В ній беруть участь 2 команди, у кожній — по 2 гравці. Грають біля стінки, на якій на висоті 1—2 м накреслено поперечну лінію, перед стінкою — "заборонена зона".

Одна з команд б'є по стінці над поперечною лінією. При відскакуванні назад м'яч, минаючи "заборонену зону", повинен ударитись об землю, перш ніж ним заволодіє суперник. Після кожної допущеної помилки право подачі переходить до суперника і йому зараховують очко.

Якщо ви ще не вмієте бити по м'ячу, можна грати без "забороненої зони".

Відповідальний за випуск Анатолій ЯНГОЛЬ

Листів, які починаються словами "Чи правда, що...", від вас, барвінчата, надходить дуже багато. Щомісяця "Барвінок" відповідатиме на ваші запитання про загадкові або маловивчені явища й події.

БУДИНКИ БУДУТЬ КРУГЛИМИ?

Зазвичай про круглі кімнати й класи мріють ті, кого за шкоду частенько ставлять у куток. Але не лише вони. Чимало архітекторів вважають круглі будинки житлом майбутнього. На одній із виставок було представлено будинок "Сферохоум", схожий на футбольний м'яч. Складається він із багатокутників, кожен з яких сам відкривається або закривається (це залежить від температури й освітлення). Тобто будинок сам створює комфортні умови для мешканця.

МИШІ БОЯТЬСЯ ВЕРТОЛЬОТІВ?

Якщо у вашому краї розведеться багато польових мишей, негайно замовляйте вертоліт — нехай він кілька разів поспіль приземлиться у різних частинах поля. Ні, миші не бояться гелікоптера. Просто він спричиняє таке коливання повітря, від якого шкідники гинуть.

МОЖНА ПОКЛИКАТИ ДОЩ?

Кожен знає пісеньку:

"Іди, іди, дощику,
зварю тобі борщику
в полив'яним горщику..."

Щоправда, дощик не завжди після того приходить. Може, не голодний чи не любить борщу. А ось у Китаї в горах Гаолінг є долина, де живе "слухняний дощик". Досить лише сказати: "Дощику, йди сюди!" — і він тут як тут. Голосніше кричиш — сильніший дощ іде. А якщо хочеш помилуватися горами й не намокнути, треба мовчати. Бо повітря тут так перенасичене вологою, що дощ починається від звичайної розмови.

КОТИ СТРИБАЮТЬ З ПАРАШУТАМИ?

Усі знають, що коти можуть стрибати з дерев, не травмуючись при цьому. Про здатність мурчиків не боятися висоти та їхню нелюбов до гризунів згадали спеціалісти, коли сталася біда на індонезійському острові Калімантан. Тут розвелося дуже багато тарганів. Їх спробували знищити за допомогою отруєної їжі. Та з'їдена отрута на них не подіяла. Тих тарганів з'їли ящірки, а тамтешні коти — ящірок. На котів отрута подіяла — вони вимерли. Про це відразу пронюхали пацюки — їх розвелося так багато, що люди не могли жити у своїх помешканнях. Ось тоді на острів і висадили незвичайний десант — сотні котів з парашутами. Авжеж, мурчики перемогли.

ІМ'Я ВПЛИВАЄ НА ЗДОРОВ'Я?

Англійські вчені провели копітку роботу — дослідили медичну статистику за багато років. І встановили, що люди, імена яких починаються літерами останньої третини алфавіту, втричі частіше потерпають від хвороб серця. Американські ж учені дійшли висновку, що діти, яким батьки дали незвичні, дивакуваті імена, виростають різкими, неврівноваженими людьми. А все тому, що в дитинстві вони часто нервують через те, що їх дражнять ровесники.

Художник Н. ШИРЯЄВА

Ой, як же кортить хоч краєчком ока зазирнути в майбутнє! І коли вже ті дорослі винайдуть машину часу?! Купив квиток в обидва кінці та й гайнув на південь у 2050 рік. І на власні очі переконався, що за роботами на вулиці ніде й яблуку впасти. А не злякаєшся? Щоб цього не сталося, на сторінках "Барвінку" відкривається Роботоленд — парк, де ти зможеш знайомитися з роботами.

А нащо йому такі очиська?

Ось поглянь, який красунчик робот "Кісмет". Нащо йому такі очиська? Вони пильнують за тобою. Ні, робот не боїться, що на згадку про зустріч ти відкрутиш у нього якусь гайку. "Кісмет" — дуже чутливий робот, він прагне вловити-побачити все, що "написано" у тебе на обличчі, що "кажуть" твої очі. Його "зір" контролюють аж дев'ять комп'ютерів. Ти здивувався? Робот це помітив. І приязно усміхнувся тобі. Він дуже любить спілкуватися з людьми.

Що сталося? Ти скривився, наче в тебе щось болить. Дивись, робот співчутливо зазирає тобі в очі й легенько гладить по голівці. Зрозуміло, ти перевіряв, чи справді він уміє реагувати на твої емоції.

Тобі здається, що всередині робота сидить людина і виконує за нього всі рухи? Ні, роботом керують 21 двигун і 15 комп'ютерів. Саме вони допомагають "Кісмету" бути найчутливішим роботом у світі. За це він навіть потрапив до "Книги рекордів Гіннеса".

Так, а що це за папірець він нам дає: "Запрошую на урок до Роботоленду". Гаразд, наступного разу прийдемо сюди на урок.

Англійська народна казка

ВОДУ ЗАМКНУЛИ!

За давніх часів на хуторі неподалік маленького англійського містечка працювали дві дівчини, Бет і Моллі. Про їхній край — Девонширське графство — тоді йшла незвичайна слава. Подейкують, що годі було знайти в цілому графстві бодай одну оселю без домовика, або, як їх ще називають в Англії, брауні.

Бет і Моллі були гарні на вроду, а над усе на світі любили танцювати. Вони завжди мали зайвий пенні (англійська монета) й частенько купували в сільського крамаря все, чого душа забажає. Хуторяни дивувалися, адже іншим дівчатам часом бракувало грошей навіть на нові стрічки та гребінці.

І ніхто не міг випитати в Бет і Моллі, звідки вони беруть гроші. Це була їхня таємниця! А виказати її — все одно, що накоїти самому собі шкоди, знищити своє щастя. Дівчата добре це знали.

Щовечора перед тим, як іти спати, вони ставили на кухні перед каміном низьке дерев'яне відро з водою. Уранці відро було порожнє, а замість води на дні лежала срібна монетка. Певна річ, що ніхто, крім дівчат, про це не знав.

Якось вони повернулися з танців дуже пізно й одразу лягли спати. Крізь сон Бет почула, що хтось стиха стукає в кухонні двері. Вона сіла на ліжку й прислухалася. Стукіт пролунав знову, і дівчина почула стривожені голоси:

— Воду замкнули! Воду замкнули!

— Прокинься, Моллі, — зашепотіла Бет, торсаючи Моллі за плече. — Це, напевно, наші брауні. Ми забули поставити їм воду!

Але Моллі лише натягнула собі на голову ковдру й сказала, що нізащо не вилізе з теплого ліжка, навіть заради всіх брауні графства.

Бет посиділа, послухала, як брауні грюкають у двері й кричать, і нарешті сама встала з ліжка й пішла на кухню.

Ии ані душі, але по кутках хтось шарудів і шепотів тоненькими голосами. Бет зняла накривку з великої бочки й почала переливати з неї воду в дерев'яне відро, уважно прислухаючись до розмови брауні. А ті заприсяглися покарати Моллі за те, що вона не захотіла вилізти з теплого ліжка "навіть заради всіх брауні графства".

Один сказав, що її треба дуже боляче вщипнути кілька разів. Інший хотів, щоб вона осліпла на одне око. Брауні довго сперечалися й нарешті дійшли згоди, що найгірша кара для Моллі — хай вона більше не зможе танцювати!

Брауні вирішили зробити її кульгавою на сім років. Потім з неї можна буде зняти ці чари, але для цього знадобиться трава з дивною назвою "кицю-геть-від-криниці".

Усі пристали на це й голос-но вигукнули:

— Кицю-геть-від-криниці!

Бет пройняв неймовірний жах, коли вона почула, як брауні покарають подружку. Їй аж дух перехопило: а що як вона забуде довжелезну назву дивної трави й не зможе допомогти бідолашній Моллі?!

Бет щодуху побігла в спальню, повторюючи про себе це слово. Вона почала будити Моллі, щоб розповісти їй усе, але та міцно спала.

Уранці, коли Бет прокинулася, вона не змогла згадати ту довгу назву.

Так бідолашна Моллі стала кульгавою.

Збігло сім років. Якось Моллі гуляла в полі сама, далеко від людських осель. Аж бачить — посеред ниви росте великий гриб. Вона нахилилась, щоб зірвати його, але гриб підстрибнув, перетворившись на маленьку людину.

— Кицю-геть-від-криниці! — сказала людина і вдарила Моллі по хворій нозі довгою травинкою.

Моллі тієї ж миті перестала кульгати й чимдуж побігла додому.

Відтоді Моллі з Бет знову почали ходити на танці.

Художник В. БАРИБА

СНІЖИНКА

Кросворд

У клітинки впиши слова, яких бракує у зимових прикметах. А коли розгадаєш кросворд, спробуй і прикмети перевірити — поспостерігай за погодою.

1. ..... зранку пищить — на легкий морозець.
2. Якщо дерева в січні часто покриваються інеєм — на щедрий ..... .
3. ..... заспівав — на хуртовину.
4. Кіт дере стінку — буде ..... .
5. Якщо ..... сухий, морозяний, то буде сухе спекотне літо.
6. ..... під стріху лізе — на хуртовину.
7. ..... яскравий — до ясної погоди.
8. Припиниться на вечір сніг — ..... поліпшиться.
9. .... бігає по снігу — до відлиги.
10. .... узимку — на сильні вітри і сніги.
11. Якщо вночі з'явився .... — вдень сніг не падатиме.
12. Червоніє вранці .... — на вітер.
13. .... лягає на землю — перед снігопадом.
14. Поверх криги виступає .... — потеплішає.
15. Зима снігова — дощове .... .
16. Туманне .... навколо сонця — на хуртовину.

Чарівник-мандрівник Гіпноз Забувайло під час своїх подорожей назбирав повну скриньку цікавих історій. Проте Гіпноз часто забуває свої справжні пригоди, а натомість вигадує дуже схожі на правду небилиці. Спробуйте розпізнати, яка з двох історій правдива.

Гіпноз любить гостювати на Крайній Півночі у свого друга — чукотського шамана. Якось, поспішаючи до його яранги, він перечепився об стовбур берези, присипаний снігом. Виявилося, що під сніговою ковдрою сховався цілий гайочок карликових дерев. І через кожне Гіпноз мав обережно переступити.

Забувайло не любить ночувати в тундрі. А все тому, що одного разу лемінг — копитна миша Півночі — поцупив у нього вечерю. За допомогою голочок на спині лемінг підхопив торбинку з їжею, залишену біля вогнища, і втік.

Такі заморочки для кмітливих вміщуватимуться у "Барвінку" щономера — аж до жовтня 2005 року. Серед тих, хто розпізнає 12 правдивих історій, розігруватимуться 12 призів, у тому числі й фотоапарат. Відповіді до редакції слід надсилати не щомісяця, а наприкінці конкурсу. Перші дві заморочки шукай у "Барвінку" № 11, 12 (2004 р.) — візьми їх у друзів чи в бібліотеці.

У куточку чергувала Віра МАЛІЙ

ҐАВИНА ОГОРОЖА

На своїй огорожі ґава написала мексиканську мудрість. Хочеш її прочитати — викресли всі слова з літерою ґ.

ҐАНОЧОК ҐАВЕНЯ ҐАТУНОК ҐЕЛҐІТ РАВЛИК
ҐЕДЗЬ ҐЛЕЙ ПОВЗЕ, ҐНІТ
ҐРАТИ ПОВЗЕ ҐРЕЧНІСТЬ ҐРУНТ ҐУЛЯ
ҐАЗДА І ҐУДЗИК ВГОРУ
ҐОҐЕЛЬ-МОҐЕЛЬ ВИЛАЗИТЬ ҐРИНДЖОЛИ ҐВАЛТ

РОЗУМНИКИ Й РОЗУМНИЦІ!
Щомісяця серед тих, хто правильно відповідатиме на всі завдання із моєї торбинки, розігруватиметься приз.

БАРВІНЧАТКО!
Відповіді на завдання і конкурси цього номера надсилай на окремих аркушах паперу (в одному конверті) і на кожному зазначай свої прізвище, ім'я, адресу. Так у тебе буде більше можливостей виграти один із призів.

Що на... нак...

За східн...

Спеціальний гороскоп для барвінчат

Овен

(21 березня — 20 квітня)

У рік півня ти, впертий "баранець", як завжди, будеш першим у всьому. Для цього старайся і будь наполегливим не час від часу, а щодня. Однак зорі не радять зазнаватися, тобто ходити півником. Віщують: навчишся прокидатися з півнями. І не лише для того, щоб не спізнюватися на уроки, а й щоб піддивитися-навчитися, як мама готує сніданок.

Тілець

(21 квітня — 21 травня)

Усі в класі знають, що ти спокійна, врівноважена людина, завжди знаєш, що робити. Тому в тебе багато друзів, а стане ще більше. Проте не носись зі своїми талантами, як курка з яйцем. Зорі радять тобі ставити перед собою чітку мету: прочитати 100 книжок, заробити 100 відмінних оцінок... Застерігають — не сиди до перших півнів (до півночі) перед телевізором, за комп'ютером.

Близнюки

(22 травня — 21 червня)

Хоча тобі все дається без особливих зусиль, маєш зарубати собі на носі, що пам'ять слід постійно тренувати — будь уважним на уроках, ретельніше вчи правила. Тоді під час диктантів і контрольних робіт не будеш таким розгубленим, наче курчат погубив. Зорі віщують успіх у дружбі, колекціонуванні, митті посуду. Застерігають від надмірного захоплення жахайстиками.

Рак

(22 червня — 23 липня)

Не вважай себе курячою головою — некмітливою і нерозторопною людиною. Ти всього досягнеш, якщо спокійно сприйматимеш критику своїх друзів. Вони люблять тебе за лагідність, доброзичливість, турботливість. І хочуть тобі допомогти. Зорі застерігають: навчись стримувати свої почуття. Віщують успіх у математиці, музиці (на уроках співу жодного півня не пустиш), рукоділлі й майструванні.

Лев

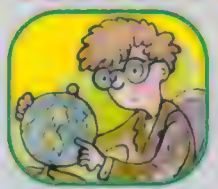

(24 липня — 23 серпня)

Тобі ще ніхто не казав, що ти крутий учень? Зорі віщують тобі неймовірні успіхи з тих предметів, які досі не були улюбленими. Лише навчись трудитися. І не прикидайся сліпою куркою: уважніше придивись до своїх однокласників — серед них твої справжні друзі. Спробуй порозумітися з ними. Спрямуй енергію і допитливість на вдосконалення свого характеру.

Діва

(24 серпня — 23 вересня)

Чемпіоном з читання, ерудитом, розумником тебе вважають і вчителі, й однокласники. Тож і надалі не зраджуй своєму характеру: будь працелюбним і відповідальним. Але й про відпочинок не забувай — частіше влаштовуй з друзями веселі забави. Зорі застерігають тебе від необдуманих вчинків, надмірної впертості. Віщують успіх у написанні творів, у роботі з комп'ютером.

Терези

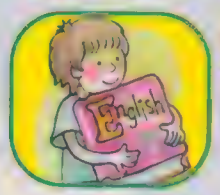

(24 вересня — 23 жовтня)

Ти комунікабельна людина, з тобою всі люблять поговорити. Але під час уроків не розводь химині кури, тобто не займайся порожніми балачками — краще слухай пояснення вчителя. І тоді вже навесні зможеш полічити курчат, тобто підбити підсумки — у табелі з'явиться чимало відмінних оцінок. Зорі застерігають: не бий байдики, чітко плануй свій час. Віщують успіхи у вивченні іноземної мови, читанні, вишиванні.

Скорпіон

(24 жовтня — 22 листопада)

Ти сильна особистість. Про таких, як ти, кажуть: "З вареної крашанки курча висидить", тобто надзвичайно спритний, хитрий. Та не переборщи — краще налягай на мамині борщі. Тоді будеш здоровим і досягнеш неабияких упіхів у спорті. Зорі радять: зважай на тих, хто поруч

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

...м півник укурікав?

із тобою, допомагай слабшим. Віщують успіх у змаганні ерудитів, велосипедних перегонах.

Близнюки

(21 січня — 19 лютого)

Ти здібна людина з прекрасною інтуїцією, яка часом допомагає тобі відповісти на запитання вчителя, навіть коли ти не вивчив уроку. Однак зорі радять: без наполегливої праці ти не розвинеш свої таланти, а потихеньку розгубиш їх. Що тебе приваблює у житті — убога хатинка на курячих ніжках чи оселя, де кури грошей не клюють (так їх багато)? Твоє майбутнє у твоїх руках. Зорі віщують нового друга, успіх у вихованні молодшого брата чи сестрички, прибиранні своєї "території".

Студець

(23 листопада — 21 грудня)

Ти любиш вчитися, маєш авторитет у класі, миттєво знаходиш вихід із скрутного становища. Ти як курячим зубом обчеркнутий — до тебе не можна підступитися, щоб у чомусь звинуватити. Однак зорі застерігають: не хвалися перед однокласниками своєю ерудицією. Віщують успіх у комп'ютерних іграх, екстрім-спорті, приготуванні смачних страв.

Козерог

(22 грудня — 20 січня)

Ти дисциплінована і відповідальна людина, вмієш доводити справу до кінця. Зорі радять цього року поставити перед собою велику мету — ти досягнеш того, про що давно мрієш. Але не живи за принципом "Моє діло півняче, проспівав, а там хоч і не розвидняйся!" — переймайся справами класу, не будь зарозумілим, не уникай дискотек. Матимеш успіх у читанні, олімпіадах, спортивних змаганнях.

Риби

(20 лютого — 20 березня)

Ти обдарована людина, хоча частенько сумніваєшся у своїх здібностях. А друзі поважають тебе за те, що завжди співчуваєш їм і готова прийти на допомогу. Зорі радять: не будь мокрою куркою, тобто нерішучою людиною. У тебе все вийде. Головне — після других півнів (після півночі) не читай детективи. Досягнеш успіхів у вдосконаленні свого характеру, комп'ютерному малюванні, спорті.

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

Наталія КОБРИНСЬКА

Сонечко

Сонечко, комашко,
зіронько німа,
чи тобі не страшно?
За вікном — зима.

Сонячна сестрице,
розкажи мені,
як там у щілинці
при моїм вікні?

Постелила нишком
ліжечко з трави.
У теплі і тиші —
спи собі, живи!

Вирина зірниця
уві сні твоїм.
У вогнях іскриться
білосніжний дім.

Переклав з російської
Петро ПЕРЕБИЙНІС

ПОЧАТКОВА ШКОЛА
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ПРО УСПІХ, ЛОГІКУ І МУЗИКУ

Барвінчатко! Ти перший можеш дізнатися про контрольні роботи з математики для четвертого класу, якщо зазирнеш до січневого номера журналу "Початкова школа". Авжеж, це журнал для твого вчителя. Проте його матеріали можуть стати у пригоді й твоїй родині. Зокрема, тут вміщено поради батькам, як прищепити дітям любов до музики.

А вчителеві підкажи, що в першому числі педагогічного часопису вміщено методичні рекомендації, як викладати предмет "Логіка" в четвертому класі, матеріал "Як формувати пізнавальний мотив у навчанні першокласника". Академік І. Д. Бех розповідає "Про почуття успіху у вихованні особистості". Друкується також інсценізована казка "Рукавичка" з музичним оформленням.

Це твоя Україна

Барвінчата!

Зізнаюся щиро: коли в редакції мені розповіли, що ви пропонуєте більше друкувати в журналі про минуле, я була дещо здивована. Адже ваші ровесники нині переважно захоплені різними комп'ютерними забавами. А на цікаве й корисне читання у них немає часу. Та ознайомившись із вашими відповідями на анкету, листами, погортавши "Барвінок", зрозуміла, що ви, барвінчата, — особливий народ. За допитливістю, прагненням знати більше і більше вам немає рівних.

Можливо, хтось із вас уже знайомий з моїми історичними оповідками з книги "Журавлиний край" і посібника з історії України для 5-го класу. Та цього разу спеціально для "Барвінку" я пропоную нову мандрівку в дивовижний світ минулого. Ви зустрінетесь із легендарними та історичними героями. Тими, хто створив нашу давню державу, якою вже тоді захоплювався світ, боронив рідну землю від завойовників, прославляв її у боях і труді.

Ці події та герої мають чарівну силу. Вони продовжать своє безсмертя у твоїй пам'яті й постійно нагадуватимуть: у цьому величезному світі є й завжди буде лише одне місце, де ти почуватимешся щасливим. Це — твоя Вітчизна, твоя Україна.

Оксана ДАНИЛЕВСЬКА

Перші князі Київської Русі

Перша держава на наших землях з центром у Києві виникла в дев'ятому столітті. Літописець називав її Русь. Від літописної назви вчені-історики утворили назву Київська Русь.

Уже за перших князів Київська Русь стала однією з найбільших держав Східної Європи. Вона уславилася походами руського війська проти Візантії спершу під проводом князя Аскольда у 860 році, а відтак Олега у 907 і 911 роках. Походи Олега й укладені ним угоди свідчили про міжнародне визнання Київської Русі. У наступні роки її могутність і авторитет зростали.

ТАЄМНИЧИЙ ЛІТОПИС

Уже кілька днів у Києві неспокійно. Озброєні люди нишпорять по міських оселях, байраках і яругах. Шукають ченця (монаха), якого багато років тому привіз із Царгорода київський князь Аскольд.

...Року 860 військо русичів на чолі з князем Аскольдом наближалося до Царгорода — столиці Візантії. Здавалося, ніщо вже не врятує мешканців міста. І тоді царгородці стали пристрасно молитися Богородиці — своїй заступниці — й зупинили русичів. "І мені допомагають боги, — подумав тоді Аскольд, — та все ж віра грецька, мабуть, сильніша". Там-таки, у Царгороді, уклавши мирний договір, прийняв київський князь вчення Христове*. Молодий чернець Михаїл з радістю погодився їхати з ним у далеку й незнану Руську землю, щоб просвітити святим словом тамтешній язичницький* люд. Так він став найближчим радником і вчителем Аскольдовим.

Нелегко жилося ченцеві в Києві. Часто ловив він на собі недобрі погляди київських бояр*. Та найбільше пропікав його очима старий Перунів* волхв* — мудрець Віщун.

Михаїл не раз попереджав Аскольда про небезпеку: "Не любов'ю горять очі твоїх підданих, княже, бережись..."

Лихо сталося несподівано. Перед вечірньою відправою прибіг до нього в церкву сирота-послушник:

— Бери, отче, Аскольдів пергамент і тікай. Прибув з півночі Олег з військом, убив нашого князя. Бояри, що були з ним у змові, радіють, а найбільше — старий Віщун. Зібрав він на капищі киян і приніс велику жертву Перунові, аби той своєю силою знищив святі письмена, а разом з ними й пам'ять про князя-віровідступника.

І ось уже тиждень тривають на ченця лови. Тільки вночі наважується Михаїл вийти зі своєї схованки. Першої ночі знайшов тіло Аскольдове й поховав на

Дніпровій кручі, наступної — поставив на могилі хрест.

Коли пробирався до церкви, щоб помолитися за Аскольдову душу, ще здалеку відчув запах диму. Невеличкої дерев'яної церкви вже не було. На згарищі порядкував Віщун. Розкидав костуром жарини, ніби шукав щось.

— Немає сліду... Видно, прихопив літопис із собою ненависний чужинець, — бубонів волхв і зводив очі до неба. — Не минути нам прокляття!

"Для чого їм той літопис? — думав Михаїл. — Нема вже Аскольда. Не на полі битви поліг останній Києвич, тож недовго пам'ятатимуть його..."

Та повертаючись лісом до схованки, здогадався: "Шукають, бо не знають, що я писав у літопису. Бояться заколотники, що випливе їх злочин".

У мерехтливому полиску смолоскипів раптом побачив перед собою ніби викарбуване на кривавому тлі обличчя Олега, а позаду нього — воїнів.

Спинився чернець, а за мить запекло у грудях, світ розколовся навпіл, і почув Михаїл останні у своєму житті слова Олегові:

— Тягніть чорноризця до печери й обшукайте!

Ще довго по смерті ченця Олегові прибічники шукали таємничий літопис. Щороку новий київський князь обіцяв мішок срібла-золота тому, хто знайде його.

Роки спливали, та так і не знайшовся Аскольдів літопис. Кажуть, переховував його якийсь хлопчина-сирота. Але невдовзі і його слід загубився — пішов по науку до Царгорода.

Про Аскольда ж співали тільки сліпі співці. Та їх ніхто не слухав, бо недовга людська пам'ять на знеславлені імена...

ДВОБІЙ

— Коли ж назвали його Віщим? — смикав тата за руку Малко.

— Ти таки хочеш розгнівити богів, — мовив невдоволено батько, поглядаючи на затягнуте чорними хмарами небо.

Вони підійшли до берега Почайни*, гукнули перевізника.

— Діду, може, ви знаєте, чому володаря Гори* називають Віщим? — вихопилося в хлопця, як тільки човен хитнувся на м'яких хвилях.

— По-різному розповідають про це люди, — неквапливо почав перевізник. — Відколи сів Олег на Горі, мов гадюки, поповзли містом чутки: неправдою здобув князівський престол, ніколи не побачить його душа Вирію*. Ще й лихо накличе на прадавні київські гори, де щасливо жили наші діди і батьки. А підкоряються кияни волі чужинця тому, що сам найстарший Перунів волхв назвав нового володарем Віщим — мовляв, віщували його Києву всемогутні боги. То їхній гнів убив останнього Києвича Аскольда за зраду прадідівської віри. А що Перун допомагає Олегові, то правда. Зі скількох земель збирають данину його дружинники* й ніде не знають спротиву!

Човен пристав до берега. На небі спалахнула блискавка, пішов дощ. Тесля з сином і перевізник заховалися в густих лозах, щоб перечекати грозу.

— Дива дивнії розповідають про того Олега, — провадив далі перевізник. — Начебто бачили, як за повного місяця вилітає з його хоромів сокіл-птиця, летить десь на Лису гору* чи в Дорогожичі*, а там перекидається на змія-полоза і служить горбатій відьмі, що часом з'являється на подільському торжищі.

Від тих слів Малко похолов. Правду каже дід. Він і сам бачив її на Подолі.

— А ще кажуть, — продовжував перевізник, — що приховує Олег своє чаклунство. Та одного разу не втримався. Було це під час походу на Візантію. Щасливо спустилася Олегова дружина Славутою* до моря, переплила й море. Та перекрили візантійці вхід до своєї гавані. Натягнули величезний ланцюг,

прикріплений до кам'яних веж на берегах затоки Золотий Ріг. Тоді Олег наказав витягнути човни на берег й поставити їх на колеса. І побачили чужинці небувалу річ: вітер напнув вітрила, й Олегові кораблі помчали суходолом до їхньої столиці.

Злякалися візантійці — хіба можна подолати того, хто має крилаті кораблі?! Відтоді сплачують вони Києву велику данину. Звістка про перемогу долетіла до Києва раніше, ніж Олег повернувся з походу. За його мудрість і нарекли князя Віщим...

Пізно ввечері тесля з сином поверталися додому. Поділ не спав. На вулицях палали вогнища, люди схвильовано перемовлялися, поглядали на Гору. Звідти, з високої Києвої гори, прийшла звістка — помер Віщий Олег. Справдилося давнє пророцтво про його смерть від улюбленого коня. Не розминувся Олег із Долею. Давно помер його вірний кінь Лебідь. Та смерть чатувала на Олега під Лебедевими кістками. Виповзла з-під них змія й укусила князя.

На подільському торжищі старезна бабуся розповідала про останні хвилини життя Олега. Нібито перед смертю звелів він віднести його на Аскольдову могилу і там із сумом сказав: "Не стало твоє місто рідним мені. Ти переміг, мене у двобої, князю".

СЛОВНИЧОК НЕЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ, позначених у тексті зірочками

вчення Христове — вчення Ісуса Христа, християнська релігія;

язичництво — обожнення сил природи; релігія давніх українців;

бояри — великі землевласники, що належали до князівського двору і входили до складу військової дружини князя;

Перун — у давніх слов'ян — бог грому і блискавки;

волхв — у давніх слов'ян — ворожбит, чарівник;

Почайна — річка, притока Дніпра;

Гора — один із київських пагорбів, де, за літописом, виникло місто. Тут мешкали князі і бояри;

Вирій — за уявленнями давніх українців, острів у всесвіті, де збиралися боги й душі померлих; туди ж злiталися на зиму птахи;

дружинники — піддані князя, які служили у його війську — дружині;

Лиса гора — гора на правому березі Дніпра, де, як вважали, збираються темні сили;

Дорогожичі — урочище в Києві;

Славута — давня поетична назва Дніпра.

Художник В. БАРИБА

Довга казка буде!

Віват, віват!
Мудренькі будемо!

Я, король славнозвісної країни Мудрагелії Мудрило Перший і Останній, запрошую всіх барвінчат на мудрагельську толоку. Мій сусіда Рдумортих час від часу потрапляє в усілякі халепи, і читачі-мудрагельки вже не раз його рятували. А оце захопив його в полон велетень, який любить казки слухати. Каже, як тільки перестанеш казки розказувати, то з'їм тебе. Рдумортиху кмітливості не позичати — він навчався у школі таємних агентів. Почав розповідати велетню казки без кінця. Та сталася прикрість — деякі слова Рдумортих призабув, допоможіть йому вставити одне з трьох — правильне.

КАЗКА ПРО СИВОГО...

— Розказати вам про сивого ...?

— Розкажіть.

— Був собі сивий ..., була в нього сива голова, розказати вам про сивого ...? І так далі.

а) орла
б) вола
в) слона.

БУВ СОБІ ЧОЛОВІК САЖКА

Був собі чоловік Сажка,
На поясі мідяна пряжка,
Свиточка-семиряжечка,
А на спині синя ... .
Гарна моя казочка?
Ти кажеш "гарна",
І я кажу "гарна".
Був собі чоловік Сажка ... і так далі.

а) цяточка
б) латочка
в) дірочка.

ЖИВ-БУВ ДІД ТА БАБА

Жив-був дід та баба,
Була в них ... ,
Почнемо з кінця:
Жив-був дід та баба,
Була в них ... ,
Почнемо з кінця ... і так далі.

а) миша
б) коза
в) вівця.

ПОСЛУХАЙТЕ, ЛЮДИ

Послухайте, люди,
Довга казка буде!
Був собі раз ...,
Бабі збив новий горнець.
Прилетіла горобчиха,
Питається баби стиха:
— А то хто збив вам горнець?
Баба каже: "...!"
— Підіб'ю йому крильця!
Чи казати знов з кінця?
Як казати, то казати:
Був собі раз ... і так далі.

а) баранець
б) кабанець
в) горобець.

МИ З ТОБОЮ ЙШЛИ?

— Ми з тобою йшли?
— Йшли.

Художник Т. КОСТЕЦЬКА

— ... знайшли?
— Знайшли.
— Я тобі ... дав?
— Дав.
— Ти його взяв?

— Взяв.
— А де ж він?
— Та що?
— Та ...!
— Та який?
— А ми ж з тобою йшли? ...
і так далі.

а) жилет,
б) піджак,
в) кожух.

А тепер, мудрагельки, спробуйте і свою таку довгу казку без кінця скласти. Хай у ній буде кілька рядків, але щоб кінчалася вона початком — як у народних. Врятуйте Рдумортиха від велетня! А хтось із вас за найцікавішу ще й подарунок від мене отримає.

Книгу в подарунок за правильно розшифровану пораду Рдумортиха (№11, 2004 р.) отримав Дмитро ВАСИЛЕНКО з Сумської області.

НАЙДЯН ЛУСТУНІВ

Володимир ЛАДИЖЕЦЬ

У САДУ ПІД СІРИМ ГРАБОМ

Ми в саду під сірим грабом
Снігову зліпили бабу.
З дому моркву я приніс —
Вийшов добрий бабі ніс!
І як тільки стали в коло
Бабі танець станцювати,
Загукав до нас Микола:
— Йдіть до хати,
Кличе мати! —
Обігрілись, попоїли,
Та й до саду, знов до діла.
Тільки хто ж це тут ходив,
Бабі носа відкусив?
Ми туди,
Ми сюди, —
У снігу чиїсь сліди.
— Може, заєць?
— Ні, ні, ні,
Це, мабуть, сліди свині.
— Ой, це вовк або ж ведмідь,
Ой тікайте, ой біжіть! —
Раптом тріснула лоза,
А з-за кущика коза
Аж вклоняється, так просить:
— Дайте ще одного носа!

ПРОВУЛОК ЗАГАДКОВИЙ

Теля рогате,
На зуби багате,
Не їсть, не п'є,
Тільки дерево жує.

ВУЛИЦЯ РОЗУМНИКІВ

Сорок п'ят і сорок п'ят — скільки всього?

УЗВІЗ КМІТЛИВИХ

Хата мого батька, але я йому не син.

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

Микола ТРУБЛАЇНІ

ПУСТУНИ на ПАРОПЛАВІ*

НІЧНА ТРИВОГА

Біля корабельного дзвона боцман поставив високу скриню. Матроси скаржились, що та скриня заважає їм вибивати склянки. Вибивати склянки — значить видзвонювати в корабельний дзвін години. Одну годину б'ють так: бам-бам; коли дві — бам-бам, бам-бам; коли чотири — бам-бам, бам-бам, бам-бам, бам-бам. Більше чотирьох годин не б'ють. Через кожні чотири години знов починають так само.

Коли на пароплаві трапляється пожежа, тоді б'ють у дзвін швидко й довго: бам! бам! бам! бам! бам!..

Боцман обіцяв забрати скриню. Але не встиг він виконати свою обіцянку, як сталася незвичайна подія. Уночі всіх розбудили швидкі удари дзвона: бам! бам! бам! бам!..

Дзвін сповіщав про пожежу.

Хто спав, хто не спав — усі вибігли на палубу, готові рятувати пароплав од вогню.

Дзвін замовк. Ніде не видно полум'я. Хтось пустував.

Моряки, обурені з такого жарту, розійшлися спати.

Через двадцять п'ять хвилин знову почулося гасло пожежної тривоги. Бам! бам! бам! бам! бам! — кликав дзвін усіх нагору. І знову на палубі ні вогню, ні того, хто зняв тривогу, не застали.

Минуло півгодини, і втретє повторилось те саме.

Під кінець ночі боцман заховався поблизу дзвона, щоб зловити негідного жартівника.

Незабаром він побачив у напівтемряві, як до дзвона тихенько підійшла Машка, скочила на скриню, вхопила мотузок і почала дзвонити.

Мавпа часто спостерігала, як матроси б'ють у дзвін. Їй хотілось теж покалатати, але вона не могла дістати, поки там не поставили скриню.

ЛОВЛЯ ЛЕТЮЧИХ РИБ

Боцман захотів помити брудний мішок. Він прив'язав його мотузкою і викинув через кругле віконце своєї каюти в море. Од швидкого руху пароплава мішок полоскався у морській воді.

Залишивши мішок купатись, боцман вийшов з каюти, зачинив двері на ключ і піднявся на верхню палубу.

Погладивши вуса, глянув на море. Серед дрібної хвилі показалась величезна акула. Моряк розгледів її коротке тупе рило та чорно-синювату спину.

З води почали вискакувати летючі риби. Мабуть, їх сполохала акула. Окремі рибки перелітали через пароплав і поринали у воду.

Обидві мавпочки почали підплигувати, намагаючись впіймати рибок. Вони кидались на всі боки. Але риби летіли швидко, і мавпи жодної не впіймали.

Та ось Яшка і Машка разом підскочили над бортом і вдарились одне об одного. В ту ж мить повітря розітнув жахливий зойк. Мавпи зникли з палуби й шубовснули у воду.

(Далі буде)

Художник Н. ШИРЯЄВА

*Продовження. Початок у №№ 11—12, 2004 р.

Відважний привіт усім страшкам!

Засідання "Товариства Відважних Боягузів" проведемо в гостях у карликів. Щоправда, вони нас ще не запросили. Тож спочатку спробуємо знайти їх і познайомитись, а там, може, й покличуть у гості.

Вирушаємо в гори — швейцарські Альпи.

Добре, що сьогодні п... хмурий день — карлики не люблять сонячного світла. Воно перетворює їх на сірі камені. Притрусимо гірську дорогу борошном і почекаємо. Навіщо? Щоб упізнати карлика і не сплутати його із звичайною людиною невисокого зросту. Тихо, хтось маленький іде! У довгому плащі, ніг не видно. В карликів вони нагадують воронячі або гусячі лапки та ще розташовані задом наперед. Бачите, які сліди на дорозі? Схожі на гусячі лапки задом наперед...

— Пане карлику! Дозвольте познайомитися з вами.

— А чого вам треба? Мрієте скарби наші захопити?

— Ні, ми з "Товариства Відважних Боягузів". Хочемо, щоб запросили нас усередину гори і показали, як ви там живете. Обіцяємо без дозволу нічого не чіпати.

— Гаразд, заплющіть очі. Карле-карле, брюк, горо, відчинись! Дивіться: ось тут ми добуваємо руду і дорогоцінні камені. З металу куємо лицарські лати і зброю, а з каменів виготовляємо прикраси.

— Цей меч такий красивий — справжнісінький скарб! Ви його зробили? Можна сфотографувати вас із ним? Ось і фото готове — поставте автограф. І ще знімок вам на згадку.

— Дякую, ніхто з карликів не має фотопортрета. Що ж мені вам подарувати?

— Нічого, краще ска-жіть, чи у всіх карликів такі бороди?

— Довгі сиві бороди виростають у нас у сім років. Ми живемо на землі дуже давно — задовго до того, як з'явилися на ній люди. Звідки взялись, ніхто не знає. Нас ще називають "дітьми землі". Ходімо, я виведу вас із гори, бо мені час працювати. Отримав замовлення на булаву від уславленого Котигорошка. Бувайте!

— Дякуємо за екскурсію. Ми всім розкажемо, що карлики люблять працювати і мають золоті руки.

А з ким ще, барвінчата, хочете зустрітись у "Товаристві Відважних Боягузів"?

НАЙВІДВАЖНІШИЙ ІЗ БОЯГУЗІВ

Художник К. ШАЛВАРОВА

Збагачуймося знаннями, читаючи буцинки!

Ось уже впродовж багатьох років на сторінках "Барвінку" діє Банк Усіляких Цікавинок — скорочено БУЦ. Його визнано найнадійнішим банком у світі, а буцинки (гроші) — найстабільнішою валютою, якою коли-небудь послуговувалися люди. Адже знання (буцинки — це цікавинки про все на світі) завжди були в пошані і в ціні.

У СНІГОВИХ БУДИНОЧКАХ... ТЕПЛО

Напевно, кожен із вас мріє мати власне житло. І не потім, коли подорослішає, а зараз. Японські дівчатка й хлопчики теж про це мріють. І щороку втілюють свою мрію в життя. У січні вони складають власні будиночки зі снігових брикетів. Усередині встановлюють жаровню — щоб тепло було. І запрошують друзів — погостювати і поласувати чимось смачненьким. Снігові хатинки будують і ходять у гості лише діти. А якщо дорослим заманеться провідати когось, то мають неодмінно прихопити гостинець: ласощі, іграшку чи монету.

ЗАВЖДИ ПОВЕРТАЮТЬСЯ ДОДОМУ

Пінгвіни Аделі — неабиякі мандрівники. Вони можуть пропливти сотні кілометрів, та потім все одно повертаються туди, де народилися. Якось двох таких пінгвінів завезли за три тисячі кілометрів від місця гніздування і випустили. Через десять місяців вони на крижинах без карт і компаса повернулися додому.

ЖІНОЧІ І ЧОЛОВІЧІ ГРОШІ

Різні гроші мають жінки й чоловіки на Каролінських островах, що в Тихому океані. Жінки за покупки розплачуються монетами з перламутрових мушель, а чоловіки — величезними каменями, які видобувають на віддаленому острові. Їхня вартість залежить від діаметра. Заплатив каменем — на ньому викарбовують ім'я нового власника.

ХОЧЕШ — ВІР, А НІ — ТО ПЕРЕВІР...

- Якщо хтось із зграї снігурів потрапляє в тенета, решта птахів квапиться йому на допомогу.
- Найменше море на нашій планеті — Мармурове.
- Куниця швидко бігає навіть по глибокому снігу.
- Вулкан Ісалько в Сальвадорі (Центральна Америка) діє вже понад 200 років, виверження тут стається кожні 10 хвилин.
- Від Гренландії щороку відколюються і пливуть у море 1500 айсбергів.

ТИ І "БАРВІНОК"

Міні-анкета

Якщо ти, читачу, вперше почав отримувати "Барвінок" з 2005 року, будь ласка, заповни анкету і надішли до редакції:

1. Як, від кого ти дізнався про "Барвінок"?_____
2. Хто передплатив тобі журнал?_____
3. Чому ти чи твої батьки обрали саме "Барвінок"?

_____

4. У якому класі навчаєшся?_____

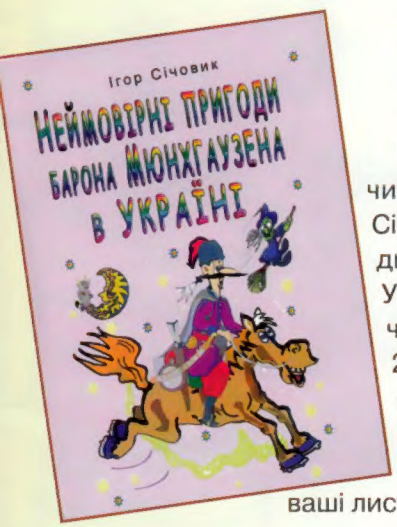

ЧИТАЙЛИКАМ Є КНИЖКА!

Маємо гарну новину для читайликів. Повість Ігоря Січовика "Неймовірні пригоди барона Мюнхгаузена в Україні", яку ви, барвінчата, читали в журналі впродовж 2004 року, вийшла окремою книжкою. Хто хоче придбати її — пишіть до редакції. Ми передамо ваші листи автору.

Увага!

Випуск цього номера затримався з технічних причин. № 2 вийде у середині лютого, а з березня журнал виходитиме друком у першій декаді кожного місяця.

Реалізація вроздріб — обмежена.

Редакція

Головний редактор..... ..Василь ВОРОНОВИЧ
Відповідальний секретар.....Людмила КОЗІЙ
Редактор відділу літератури.....Світлана ПРУДНИК
Художній редактор..... Олександр БАСС
Літературний редактор.....Любов ВОРОНОВИЧ
Комп'ютерна верстка.....Єлизавета РУДЕНКО

Журнал удостоєний Почесної Грамоти Президії Верховної Ради УРСР — 1978 р., Почесної Грамоти Кабінету Міністрів України — 2003 р.

© «Барвінок», 2005.

Передплатний індекс 74022.
Засновник і видавець: трудовий колектив редакції.
КВ № 5689, 12.12. 2001 р.
Адреса: 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 38—44,
тел.: 211-04-55. E-mail: barvinok@kievweb.com.ua
НОВИЙ ДРУК м. Київ, вул. Магнітогорська, 1.
Тираж 33550 прим., передплатний — 31591 прим.
Ціна за передплатою за Каталогом ДП "Преса", вроздріб — договірна.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
На обкладинці малюнок О. МІХНУШОВА

"БАРВІНОК" ЩИРО ВІТАЄ СІЧНЕВИХ ІМЕНИННИКІВ

Марину АБРАМЯН
Олександра АНДРІАНОВА

Леоніда
Владислава
Станіслава
А Н Т О Щ У К І В

Оксану АРТАМОНОВУ
Анну БАБИЧ
Василя БАЛАНДІНА

Вікторію БАХОЛЬСЬКУ
Андрія БЕЗУШКА
Тетяну БОРОДАЙ

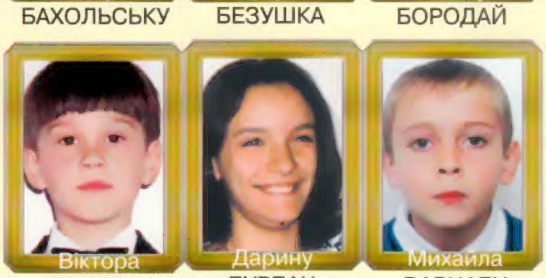
Віктора БОСЕНКА
Дарину БУРБАН
Михайла ВАРЦАБУ

Ярослава ВАСИЛЮКА
Марію ВІТОМСЬКУ
Ганну ВЛАСЕНКО

Богдану ГЕЙЧЕНКО
Богдана ГЕЦА
Олександра ГРИГОРОВИЧА

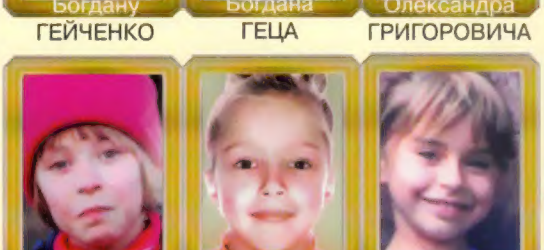
Нелю ДИЧОК
Лідію ЄЛІСТРАТОВУ
Тетяну ЖУК

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, БАРВІНЧАТА!